

[Hanne Engberg]

Hr. Erik Hølst kan vel ikke mene, at det er demokratisk kontrol fra folketingets side, at vi i markedsudvalget blot har mulighed for at følge, hvad ministrene siger og fremlægger i Ministerrådet, og bagefter får at høre, hvad der kommer ud af diskussionerne. Det kan selvfølgelig være meget interessant, men demokratisk kontrol må dog vel sige, at markedsudvalget har indflydelse på, hvad der bliver besluttet i Ministerrådet, at ministrene får præcise mandater fra markedsudvalget og er forpligtet på dem. Men så enstående er markedsudvalget desværre ikke.

Dette er en anden vigtig begrundelse for forespørgselsdebatten i dag. De danske vælgere og folketinget er ved hjælp af markedsudvalget blevet lovet kontrol med, hvad ministrene aftaler i Ministerrådet. Men således som arbejdsgangen er mellem ministre og markedsudvalg, lader denne kontrol sig ikke opfylde.

Netop i budgetsagen har vi et eksempel på, at kontrollen på grund af arbejdsgangen – det vil sige på grund af EFs skjulte udvidelse af magt – har svigtet. Således oplever i hvert fald jeg det.

Jeg opfattede vor landbrugsministers udtalelse i markedsudvalget den 18. november 1979 således, at regeringen ved den endelige behandling af budgettet i Ministerrådet ville gå ind for, at der i sidste instans skulle ske en begrænset udvidelse af det, men bagefter måtte jeg konstatere, at ministeren kunne støtte Rådet på et følgende rådsmøde i en yderligere forhøjelse af de ikke-obligatoriske udgifter på 200 mill. regningsenheder, dvs. ca. 1,4 mia d.kr., uden at nogen i markedsudvalget havde givet tilladelse til det.

Ministeren var i en forhandlingssituation, forstår vi. Der skulle tages hensyn til Parlamentets budgetforslag og til Ministerrådet, og derfor måtte ministeren have et såkaldt løst mandat. Men det betyder reelt, at markedsudvalget og dermed folketinget er sat uden for indflydelse i en så vigtig sag som budgetafgørelser og blot har hørings- og lytteret over for EF. Vi må i fremtiden forlange præcise mandater, og i budgetforhandlingerne vil det sige, at ministeren har en præcis overgrænse, som han kan gå op til med hensyn til udvidelse af budgettet. Ellers er det danske folk endnu mere til grin i EF-sager, end vi er i forvejen.

I det hele taget er vælgerne på grund af EFs opbygning – de mange institutioner, den glidende overførsel af magt mellem dem og udvidelse af magten i det hele taget – og på grund af den svigtende kontrol med, hvad vore ministre foretager sig i Rådet, efterhånden helt uden muligheder for at følge med i, hvad Danmark egentlig foretager sig i EF, hvilken magt vi afgiver og til hvilket formål.

Mon det er de danske vælgere bekendt, at der foregår en intens forskning i atomkraft i EF, og at et af de socialdemokratiske medlemmer i Parlamentet, samme fru Eva Gredal, har givet sin velsignelse til denne, ikke blot ved at støtte udgifterne til energiforskning, men også ved at være medforlagsstiller i budgetforhandlingerne til et forslag om en forhøjelse af bevillingerne til atomkraft? Det er tilfældet, men det er sikkert ikke mange danskere bekendt. Man kan med rette spørge: hvor selvstændigt står vi, den dag Danmark skal tage stilling til atomkraft?

Ligeledes er det sikkert også de danske vælgere ubekendt, at Kommissionen er kommet langt med forslag til bl. a. økonomisk demokrati – investeringshjælp, som det hedder i EF-sproget – og at disse forslag uvivlsomt spiller en stor rolle for regeringens forslag om økonomisk demokrati og overskudsdeling. Hvor selvstændigt står vi i denne debat? Hvor mange skjulte henstillinger skal vi opfylde?

Dette kan vi aldrig få svar på, for regeringen og det EF-venlige folketingsflertal vil altid kunne svare, at EF traktatmæssigt ikke blander sig i disse ting. Men tilslutning til budgetter og henstillinger på lukkede møder bliver en dag til Kommissionsforslag, som tilfældigt nok ligner forslag, vi skal arbejde med i folketinget.

Den eneste måde, hvorpå vi kan undgå, at EF blander sig i vores energipolitik, vores arbejdsmarkedspolitik, vores socialpolitik og vores uddannelsespolitik, er at kræve, at EFs budget bliver så lille som muligt, og at skellet mellem de obligatoriske og de ikke-obligatoriske udgifter ikke ophæves. Dette vil SF da også kræve i mandatet vedrørende ministrenes og Parlamentets budgetbeslutninger, som vi stiller til afstemning gennem dagsordensforslaget.

Flere oplysninger om EF og kontrol med danske beslutninger i Ministerråd og Parlament kan videre opnås ved bedre samarbejde